

17è CICLE DE SORTIDES DE CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY BANYOLES

1a sortida – diumenge, 14 d'octubre de 2018

Centre d'Estudis Comarcals i Centre Excursionista de Banyoles

Ruta del rec de Guèmol. Rentadors. Can Cisó de Guèmol. Església del Remei. Puig de la Puda. Puig d'en Colomer.

Ruta del rec de Guèmol. El conjunt dels recs de Banyoles està format per cinc canals que surten de la vora est de l'estany i segueixen en direcció sud. Els recs són canals construïts amb pedra i argamassa, excavats també al subsòl de travertí. Aquests són els següents: rec de Ca n'Hort, d'en Teixidor, de la Figuera d'en Xo, Major, dels Xucladors i de Guèmol. Els recs, un cop han entrat al centre de la vila de Banyoles es divideixen en diversos ramals. La construcció dels recs i el posterior drenatge de l'estany fou obra dels monjos benedictins arribats a Banyoles al s. IX. Es construïren els recs amb la intenció d'assecar les terres del voltant de l'estany i fer-ne un ús agrícola. En els segles següents el seu ús també fou artesà o industrial: molins, tints, adoberies, fàbriques papereres, etc. El nom dels recs ha anat variant al llarg de la història. Els recs més antics són el rec d'en Teixidor i el de Ca n'Hort. Entre 1263 i 1425 s'anomenaran Rechts Palaus i Dos Recs. Els recs de la Figuera d'en Xo i el Major es van construir a mitjan del s. XI i el de Guèmol es va acabar a finals del s. XI. A principis del s. XI consten com a propietat del monestir de Sant Esteve de Banyoles les aigües dels recs i els molins. Els recs foren propietat del monestir de Banyoles fins a l'any 1685, en què es signa la Concòrdia de les aigües de l'Estany. En aquest document el monestir cedeix la propietat dels recs a favor de la Universitat de Banyoles; ara serà aquesta qui tindrà plena jurisprudència sobre l'ús de l'aigua de l'estany i, per tant, dels recs.

desaparegut sota el carrer; també n'hi ha un d'allò més espectacular sota can Ventura, al veïnat del Remei.

Rentadors. Qui no recorda a la Tomasa? Amb la galleda, la pastilla de sabó i alguna peça de roba en direcció al rentador. O la canalla, buscant greixandos i gambúsies? Al rec de Guèmol, per cada casa on passa hi tenia el seu rentador particular, al final del carrer de Guèmol hi havia un de molt gran que era públic, on hi anaven totes les veïnes de la plaça de les Rodes a fer la bugada i safareig, ara és

Can Cisó de Guèmol. Masia del segle XIII-XVI, Can Cisó té una llarga història que es remunta al s. XIII. Formava part del veïnat de Guèmol, ja existent a l'Edat Mitjana. Aquesta masia separava el veïnat de Guèmol en dos: el veïnat de Dalt i el de Baix. El rec de Guèmol passava per davant de l'era, avui desapareguda. Can Cisó esdevé al s. XIX el centre de reunió de tot el veïnatge; era el lloc on s'escollien els representants de la Junta Parroquial, tal com indica un document de l'any 1821. La masia ha tingut diversos topònims al llarg de la història: Mas Bret, Cal Nen i Can Cisó, quan pren el nom de l'antic masover, Narcís Coromines. A principi del s. XX per la festa de la Mare de Déu del Roser s'hi ballaven sardanes a l'era.

Església del Remei. Segons Constans, l'església actual del Remei s'aixecà l'any 1803, en substitució de l'antiga església romànica. Aquesta antiga església, consagrada a Sant Pere fou donada per Arnulf, bisbe de Girona, al monestir de Sant Esteve de Banyoles el 957, durant la celebració de la consagració de l'església cenobial. En el document de la consagració surt referenciada com "ecclesia Sancti Petri de Agemalo". L'església de Sant Pere de Guèmol era parròquia filial del monestir de Banyoles. L'any 1608 l'església parroquial de Sant Pere de Guèmol fou annexada a la de

Miànigues. El topònim de Guèmol surt referenciat a partir del s. X en molts documents: "Agemal" el s. X, el 1263 "Agamel", "Agamellum" el 1326, "Aguimillio" el 1339, "Gemell" (1368), "Guemoll" (1542) o ja Guèmol l'any 1654. L'església és neoclàssica de planta basilical d'una sola nau amb capelles laterals annexes. Té capçalera de cinc costats i teulada a dues aigües. La façana, de gran senzillesa, és arrebossada. A la vista queden els carreus cantoners. La porta d'entrada és rectangular amb llinda monolítica i pedres de descàrrega. Damunt hi ha una petita fornícula, sense cap escultura, coronada per un floró. En el mateix eix de simetria es situa una rosetó. Adossat a la dreta de la façana, trobem el campanar de base quadrada, que es converteix en planta octogonal en la part superior amb obertures ogivals, cúpula i balustrada.

Puig de la Puda. 205 m. d'alçada. Té una part de camps de conreus, també hi ha un xic de bosc amb roures i aulines, i una altra part més cap a la font que està urbanitzada. Té molt bones vistes de la serralada de Rocacorba, part de Banyoles, Pirineu i Pre-Pirineu.

Puig d'en Colomer. Mirador Joan de Palau. 207 m. d'alçada. Aquest petit mirador està localitzat dins la part urbana de Banyoles, amb el nom del reconegut pintor Banyolí. Està adequat per obtenir unes vistes parcials de l'Estany des del costat sud-est, però també es pot veure el Pre-Pirineu i Pirineu, i tota la ciutat de Banyoles.